

platform
omgevingsmanagement

de Nederlandse vakorganisatie
voor omgevingsprofessionals

JAARPLAN
2016

JAARPLAN 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	03
2. Deelnemers	03
3. Ontwikkeling Vakmanschap	03
4. Programmering	05
5. Organisatie	06
6. Financiën	07
<i>Bijlage: Overzicht ledenaantallen</i>	<i>08</i>

1. Inleiding

Voor u ligt het POM Jaarplan 2016 waarin we ingaan op de programmering en kennisactiviteiten van het Platform Omgevingsmanagement in 2016. In de huidige snel veranderende en steeds complexer wordende wereld zal steeds vaker een beroep worden gedaan op het vakmanschap van omgevingsprofessionals om te anticiperen en reageren op de stroom van dagelijkse gebeurtenissen en onverwachte situaties, die elk project vroeger of later overkomt. Ook in 2016 staan het ontwikkelen en/of versterken van dit vakmanschap - naast het basisvermogen van omgevingsmanagement - en daarmee de vakontwikkeling centraal in onze werkzaamheden.

In dit jaarplan kijken we een jaar vooruit en informeren we u over onze ambities en intenties voor het komende jaar. In dit jaarplan leest u ook de meer praktische zaken, zoals de relevante wijzigingen en ontwikkelingen ten aanzien van deelnemers, programmering, organisatie en financiën.

2. Deelnemers

De primaire doelgroep van Platform Omgevingsmanagement bestaat uit omgevingsmanagers en andere rolhouders binnen projectmanagementteams van (semi) overheidsorganisaties en bedrijfsleven die een actieve rol of taak hebben in het verbinden, betrekken en informeren van de omgeving van een project in de bouw- en infrastructuur. In toenemende mate zien we interesse van andere sectoren in onze kennisactiviteiten. Wij noemen hen in onze communicatie voor het gemak: omgevingsprofessionals.

In bijlage 1 is een actueel overzicht opgenomen van de aantallen geïnteresseerden in het netwerk. Ook biedt de bijlage een overzicht van aantallen leden van het platform.

Hierin is geen rekening gehouden met de activiteiten die we samen met oa. kennispartner Bewuste Bouwers organiseren.

3. Ontwikkeling Vakmanschap

Omgevingsmanagement: wat is dat eigenlijk? Een veel gehoord misverstand is dat omgevingsmanagement het "managen van de omgeving" is. Dat is nadrukkelijk niet het geval. Omgevingsmanagement betreft het beïnvloeden van de uitkomst van een project vanuit de belangen in de omgeving van dat project.

Belangrijke ankerpunten in voorbereidings- en uitvoeringsfase daarbij zijn:

- › vroegtijdig betrekken en in beeld hebben van de belanghebbenden;
- › de omgeving moet invloed kunnen uitoefenen op de uitkomst van een project of de voorwaarden waaronder het gerealiseerd wordt;
- › transparante besluitvorming: steeds moet voor iedereen herleidbaar zijn welke inbreng in welke fase is geleverd en wat daarmee is gedaan;
- › getrechtere besluitvorming: stapsgewijs inkaderen van de besluitvorming over het project: eerst besluitvorming over het probleem, vervolgens alternatieven en tot slot uitvoeringsvarianten;
- › een omgeving die geïnformeerd is over de gekozen uitvoeringsvariant, werkzaamheden, risico's en maatschappelijke ruimte voor eigen initiatieven tijdens de uitvoering;
- › een omgeving die is aangehaakt bij het beperken van hinder en overlast door ingrepen met gevolgen voor de leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid van de omgeving;
- › klanttevredenheidsmetingen in de omgeving.

Verschillende organisaties houden zich bezig met de omgeving: zowel de bouw- en infrasector, regionale overheden, rijksoverheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Omgevingsmanagement is geen trucje dat je bij één persoon kunt beleggen. Het betekent iets voor de gehele organisatie: voor projectleiders, contractmanagers, directie.

Het betreft kortom een competentie die bij voorkeur in de gehele organisatie aanwezig is. Wat is ervoor nodig om een dergelijke cultuurverandering in organisaties vorm te geven? Waar lopen organisaties tegenaan die hier mee bezig zijn? Welke inspirerende voorbeelden zijn er voorhanden uit eigen en andere sectoren?

Rijk, regionale overheden, initiatiefnemers en maatschappelijke organisaties hebben ieder een eigen en belangrijke verantwoordelijkheid bij de totstandkoming en besluitvorming over projecten. Regionale overheden zijn bevoegd gezag voor vergunningen, hebben eigen ambities t.a.v. inrichting openbare ruimte en vertalen dit op beleidsniveau in structuurvisies, bestemmingsplannen en inpassingsplannen. Het rijk coördineert bij grote projecten de vergunningen en is bij grote projecten verantwoordelijk voor het vaststellen van een inpassingsplan. Initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor het voorbereiden van de besluitvorming over hun project, het aanvragen van vergunningen en de realisatie. En het betrekken van de omgeving daarbij.

Maatschappelijke organisaties vertegenwoordigen belangen waartoe het project zich verhoudt. Het ontwerpende en uitvoerende bedrijfsleven voert uit en/of onderhoudt en beheert infra en openbare ruimte. Allemaal vervullen zij een rol met betrekking tot omgevingsmanagement. Wie heeft in welk stadium welke verantwoordelijkheid en hoe maken we dat waar? Hoe cruciaal is een ieders inhoudelijke, maatschappelijke en/of financiële participatie als ambitie of instrument bij omgevingsmanagement? Wat zijn leerervaringen die ingezet kunnen worden om hieraan invulling te geven? Wie gaat ermee aan de slag?

In een druk bevolkt land landen ruimtelijke projecten in de achtertuinen van mensen met soms ingrijpende effecten op hun leefomgeving. De besluitvorming over de plek en de inpassing op die plek moet zeer zorgvuldig gebeuren. Daarvoor worden de opgaven in regionaal verband en de belangen van burgers en bedrijven meegewogen. Dat vereist goed omgevingsmanagement. Willen we dat de inrichting slaagt en we doelstellingen over bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en energie gaan halen, dan zullen we op een zorgvuldige manier omgaan met de omgeving. Dat is de uitdaging voor omgevingsprofessionals en daarvoor is omgevingsmanagement cruciaal op bestuurlijk, ambtelijk en operationeel vlak.

In alle georganiseerde kennisactiviteiten van Platform Omgevingsmanagement komt steeds weer de vraag op tafel wat de inzet, rol of taak is van een omgevingsmanager bij bouw- en infraprojecten. We zijn het eens dat onder bijna alle omstandigheden en vrijwel elk stadium de inzet van een omgevingsmanager of gebiedscoördinator gewenst is. In de gesprekken wordt duidelijk dat de werkzaamheden van de omgevingsmanager veranderen, verbreden of vernieuwen. Waaruit bestaat zijn opdracht idealiter? Is zijn profiel in 1 regel of 140 karakters te beschrijven? Is specialisatie of differentiatie van het vak van omgevingsmanagement noodzakelijk?

Er is behoefte aan het opnieuw duiden van dit vak(-gebied): dit om duidelijkheid te geven aan elkaar en opdrachtgevers. En om niveaus van individuele kennis en vaardigheden te identificeren. Wij onderkennen een toenemende vraag naar omgevingsprofessionals en de aantallen professionals die zich omgevingsmanager noemen, nemen snel toe. Het is tijd voor focus op de kwaliteit van het vak en er is behoefte aan certificering en niveau-waardering.

4. Programmering

Als we met bovenstaande bril kijken naar de huidige praktijk van bouw- en infraprojecten: wat gaat er dan goed en waar willen we het anders? In 2015 hebben we ontwikkeling van het vak / vakmanschap als centraal thema gekozen om tot meer samenhang in de programmering te komen. Dit thema was en is niet alleen actueel, maar heeft ook veel aanknopingspunten geboden om activiteiten van Platform Omgevingsmanagement met elkaar te verbinden. Dit heeft ons meer (inhoudelijke) focus gegeven in de programmering LOMD 2015 en de ontwikkeling van een denkkader voor een leerprogramma OM Essentie. Daarom blijven wij hierop inzetten, ook in 2016.

Kennisactiviteiten

Centraal in de activiteiten van het platform staan de kennisbijeenkomsten. In 2016 organiseren we tenminste 10 kennisbijeenkomsten. We hanteren daarin 4 bewezen formats:

- › POM op locatie: een projectbezoek.
- › Landelijke Omgevingsmanagementdag: de landelijke netwerkdag voor omgevingsprofessionals.
- › LOMD on Tour: de regionale netwerkdag met de 3 best gewaardeerde LOMD workshops
- › POM Special: waarin we aandacht geven aan een specifiek omgevingsmanagement vraagstuk.

De netwerkbijeenkomsten zijn voor het hele netwerk.

Individuele programma's

In 2016 starten wij met een individueel programma voor Omgevingsmanagers op medior-seniorniveau. Dit is het leerprogramma OM Essentie. Ook ontwikkelen we een speciaal Master programma met actuele politiek-bestuurlijke en maatschappelijke trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor senior managers en directieleden met interesse in de veranderende omgeving. De individuele programma's zijn voor omgevingsprofessionals die werken voor overheid of bedrijfsleven. In groepen van maximaal 15 deelnemers bieden we hen meer inzicht in en kennis van het vak omgevingsmanagement. Dit vanuit diverse invalshoeken maar altijd in verbinding met de projectpraktijk.

Themaprogramma's

Analoog aan de individuele programma's biedt Platform Omgevingsmanagement ook de mogelijkheid om een themaprogramma te doorlopen. Hierin staan thema's centraal die voor omgevingsteams relevant zijn. In interactie met collega's of experts worden deze thema's uitgediept in relatie tot de dagelijkse praktijk. De activiteiten zijn toegankelijk voor ons netwerk: teams of samengestelde groepen. Momenteel zijn 2 Themaprogramma's beschikbaar:

- › Praktijk van de Macht: over politiek handelen en het uitoefenen van invloed (met Say Know More).
- › Asset op orde: over expliciet samenwerken aan beheerste oplevering en overdracht (met Multividuals)

Ontwikkelteams: elkaar ontmoeten over vakontwikkeling

Platform Omgevingsmanagement kent tafels, of ontwikkelteams: participatie van netwerkleden door inbreng van eigen ideeën en initiatieven over de ontwikkeling van het OM vak. Op initiatief van deelnemers uit het netwerk of vanuit Platform Omgevingsmanagement zelf.

Waarom doen we dit? Een analyse van de geschiedenis van Omgevingsmanagement toont een ontwikkeling die snel en allesomvattend is, dat er sprake is van een continue verandering van het vak. We kunnen de ogen hiervoor sluiten, maar projecten en organisaties krijgen gedurende de voorbereidings- en uitvoeringsfase te maken met omgevingsontwikkelingen die het vak op de kop kan of gaat zetten. Hoe ga je hiermee om? Zie je het als een bedreiging of 'enabler' van jouw werkzaamheden, primaire proces, business?

Wat doen de ontwikkelteams? Zij verkennen politieke-bestuurlijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die tot nieuwe routines of 'systeembreuken' kunnen leiden. Zij selecteren en toetsen ideeën

over de wereld van morgen op hun realiteitsgehalte en relevantie voor project en omgeving. Ze ontwerpen vergezichten en 'vertalen' trends naar de dagelijkse praktijk. Ze dragen bij aan de bewustwording van het tempo waarin omgeving en techniek zich ontwikkelen en de business beïnvloeden. Door hun werk leveren ze input voor alle andere POM-activiteiten.

We hebben 2 bestaande tafels: G4 en aannemers. In 2016 starten we de energietafel. Suggesties en initiatieven voor andere tafels vinden hun weg binnen het Platform.

Collegiaal advies op bestelling

Naast onze kennisbijeenkomsten en leerprogramma's wil Platform Omgevingsmanagement in 2016 - op bestelling - ondersteuning bieden bij het implementeren van de kennis en/of reflecteren in projecten van deelnemers: collegiale consultatie van omgevingsteams in de eigen projectenpraktijk.

Partners

Wij blijven vol inzetten op de verdere ontwikkeling van en vernieuwing binnen het vakmanschap van onze doelgroep. Dit doen wij in nauwe samenspraak met onze partners Bewuste Bouwers, deelnemers, wetenschappers en anderen van binnen en buiten het netwerk die een relevante bijdrage kunnen leveren.

Concrete consequenties voor programmering 2016

- › Aandacht voor de basis van Platform Omgevingsmanagement: goede verdeling en inhoudelijke programmering van 10 kennisbijeenkomsten.
- › Consolideren en uitbreiden van positie LOMD als landelijke netwerkdag voor omgevingsprofessionals.
- › Het in 2015 opgeleverde denkkader voor OM Essentie concreet maken in een leerprogramma, opdat we hiermee de markt op kunnen.
- › Het opzetten van 'certificering' of het vaststellen van een onafhankelijke, objectieve beoordeling van ervaring en competenties van omgevingsmanager (profielen).
- › In co-creatie met tafels ontwikkelen van een actuele beschrijving en toekomstbeeld van het vak van omgevingsmanagement.
- › Versterken van de inhoudelijke samenwerking met oa. Bewuste Bouwers, wetenschap en MinEZ.

5. Organisatie

Organisatie

Platform Omgevingsmanagement is sinds december 2014 een onafhankelijke stichting. De stichting heeft een bestuur dat adviseert en toeziet op de uitvoering van de kennisactiviteiten van het platform. De operationele uitvoering van deze kennisactiviteiten ligt bij een programmabureau o.l.v. een programmamanager.

Eigen teamontwikkeling

De afgelopen 2 jaar heeft het oorspronkelijke kernteam van Platform Omgevingsmanagement zelf een ontwikkeltraject doorlopen, dat tot de oprichting van de stichting met een bestuur en een uitvoerend programmabureau heeft geleid. Wat binnen het gehele team nog altijd erg goed blijkt te werken is het participeren van activiteiten om deze van binnenuit zelf te ervaren. Samenwerking tussen bestuur en programmabureau 'on the job' brengt inspiratie en energie en heeft meerwaarde vanwege het benutten van de beschikbare diversiteit binnen het team. Deze werkwijze zal in 2016 worden gecontinueerd.

6. Financiën

Budget

Het budget voor Platform Omgevingsmanagement in 2016 is begroot op € 138.000,-. De onderliggende begroting is als volgt onderverdeeld:

Programmamanagement en administratieve ondersteuning	50.000
Out of pocket kosten Kennisbijeenkomsten	10.000
Landelijke omgevingsmanagementdag	50.000
Kennisontwikkeling	5.000
Corporate communicatie en PR	25.000
<hr/>	
TOTAAL 140.000	

Financiering

Bovengenoemd budget wordt vanuit verschillende bronnen gefinancierd. Belangrijke inkomstenbronnen zijn de lidmaatschappen, sponsoring door bedrijven en de bijdrage van RWS aan het platform door de vaste afname van lidmaatschappen en LOMD-tickets. Genoemde financiering is als volgt onderverdeeld:

Inkomsten uit individuele lidmaatschappen	25.000
Inkomsten individuele deelnemers LOMD	30.000
Bijdrage RWS: lidmaatschap en LOMD	20.000
Bijdrage sponsors incl. LOMD	25.000
Diverse bijdragen aan projecten, tafels	40.000
<hr/>	
TOTAAL 140.000	

De hoogte van de begroting is sterk afhankelijk van het aantal individuele deelnemers. In 2016 streven wij naar een aantal van 150 leden. In 3 jaar tijd willen we het ledenaantal laten groeien tot 300-500.

Bij de individuele leerprogramma's geldt het principe dat de out of pocket kosten uit deelnemersfees worden gefinancierd. Dat betekent dat een leerprogramma zoals OM Essentie pas wordt gestart, als er voldoende deelnemers zijn en er dus voldoende dekking is.

BIJLAGE

Overzicht deelnemers en leden (plus prognose ledenaantallen-ontwikkeling)

We hebben netwerk-geïnteresseerden (deelnemers) en betalende leden (leden):

	DEELNEMERS	LEDEN	WAARVAN RWS
2015	450	80	30
2016	600	150	60
2018	1000	500	80

Sinds 1.9.2015 werkt POM met lidmaatschappen.

Leden hebben onbeperkt toegang tot de kennisbijeenkomsten.

Geïnteresseerde niet-leden betalen per bijeenkomst een bijdrage voor deelname.